

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 1991/2022
18.12.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиоца „ДЕ-ТА-П“ д.о.о. Ваљево, кога заступа Мироје Јовановић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарства правде, Вишег суда у Београду и Вишег јавног тужилаштва у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 852/21 од 29.10.2021. године, на седници одржаној 18.12.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 852/21 од 29.10.2021. године.

Свака странка сноси своје трошкове поступка по ревизији.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ваљеву П 30/19 од 09.10.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да му тужена на име накнаде штете у виду измакле користи исплати 592.564,21 евро у динарској противвредности са домицилном каматом од 18.05.2017. године до исплате, 147.756.128,84 динара са законском затезном каматом од 15.04.2020. године до исплате и 81.926.423,73 динара на име обрачунате законске затезне камате до 14.04.2020. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да исплати туженима 612.200,00 динара на име трошкова поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 852/21 од 29.10.2021. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Вишег суда у Ваљеву П 30/19 од 09.10.2020. године (став први изреке), а одбијен је и захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужена је поднела одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу одредаба члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23; у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да је ревизија тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом се указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП која не може бити разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је привредно друштво за трговину на велико фармацеутским производима, које од 1991. године послује на тржишту лекова, а од 2004. године бави се и пословима заступништва у промету лекова на велико, регистрацијом лекова код Агенције за лекове и медицинска средства и обезбеђивањем дистрибутера, од када је имао закључене уговоре са Имунолошким заводом Загреб, Биофарм из Инђије, Технимед Португал, Порфа Пољска, Фармал Лудверг Загреб, Новартис вакцине и дијагностика, а као заступник давао је и овлашћења дистрибутерима који су на основу тога могли учествовати на тендерима које је организовао Републички фонд за здравствено осигурање. Оснивач предузећа АА је и законски заступник и овлашћени фармацеут тужиоца.

Када је у другој половини 2009. године проглашена пандемија грипа типа А (H1N1), на захтев Министарства здравља тужилац је резервисао 3.005.920 доза вакцина, а затим је 13.10.2009. године са Имунолошким заводом Загреб закључио уговор о набавци и продаји цјепива за инфлуенцу А (3.000.000 доза вакцине) за Југохемија фармацију д.о.о. Сва права и обавезе из тог уговора уговорне стране су 11.11.2009. године пренеле на Југохемија фармацију, са којом је тужилац 12.11.2009. године закључио уговор о набавци 3.000.000 вакцина, без навођења цене, а 20.11.2009. године и анекс тог уговора којим је за њега уговорена накнада (провизија) од 6,5% уговореног износа купопродајне цене производа од 7,5 евра. До 12.10.2010. године уговори су делимично реализовани испоруком 862.708 доза вакцине. Закључком Владе број 515-254/2010 од 12.10.2010. године уговор је раскинут, након чега више није било испоруке вакцина и тужилац своју накнаду (провизију) за преостали део уговорених а неиспоручених доза вакцине није наплатио. Имунолошки завод Загреб обавестио је тужиоца 28.10.2010. године да стопира даљу пословну сарадњу, на темељу покренуте европске истраге. У склопу покренуте истраге поводом афере „Вакцине“ лишен је слободе и законски заступник тужиоца 13.09.2011. године и пуштен на слободу 25.05.2012. године (после 247 дана). Кривични поступак против њега је обустављен услед одустанка јавног тужиоца од даљег кривичног гоњења, правноснажним решењем Вишег суда у Београду К 816/12 од 07.12.2016. године. Током кривичног поступка вођеног против његовог законског заступника пословна активност тужиоца је била умањена, јер су му пословни партнери отказали пословну сарадњу. Тужбом поднетом 18.05.2018. године тужилац је од тужене Републике Србије захтевао накнаду штете у виду измакле користи. Тражене износе накнаде штете у виду измакле користи поставио је према налазу вештака економско-финансијске струке које је ангажовао, и то:

592.564,21 евра на име нереализоване провизије за 2.137.292 неиспоручених доза вакцине, 147.756.128,84 динара на име уговора нереализованих због лишења слободе законског заступника тужиоца за период од 01.01.2011. до 01.11.2018. године (на дан обрачуна 14.04.2020. године) и 81.926.423,73 динара на име обрачунате законске затезне камата на тако обрачунати износ.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев. У погледу захтева за накнаду измакле користи због нереализованих уговора, оценили су да је тужилац правно лице које има засебан правни субјективитет и имовину, због чега вођење кривичног поступка против његовог власника, оснивача и законског заступника није у узрочно-последично вези са евентуалном штетом насталом на тужиочевој имовини. Према становишту судова, захтев за накнаду материјалне штете у виду измакле користи за неиспоручену количину од 2.137.292 доза вакцине је застарео, у смислу одредбе члана 376. Закона о облигационим односима, с обзиром да је уговор о набавци вакцина, закључен у другој половини 2009. раскинут 2010. године, а тужба поднета 18.05.2018. године, из чега следи да су у конкретном случају протекли и субјективни трогодишњи и објективни петогодишњи рок у којима се штета могла потраживати.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак да у конкретном случају нема основа за обавезивање тужене на накнаду штете тужиоцу.

Право на накнаду штете због грешке (незаконитог или неправилног рада) државног органа прописано је Уставом Републике Србије (члан 35) и уређено Законом о облигационим односима – ЗОО, према коме правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција (члан 172. став 1), при чему је штета (члан 155) умањење нечије имовине (обична штета) и спречавање њеног повећања (измакла корист). При том, незаконити рад подразумева поступање органа тужене противно закону или другом пропису, односно пропуштање да се закон или други пропис примени, а неправилни рад представља чињење или нечињење противно стандардима и правилима доброг вршења делатности (прекорачење, злоупотреба, погрешна примена датих овлашћења) које штети праву и интересу неког лица.

Само вођење кривичног поступка против законског заступника тужиоца, ако је предузето по правилима процедуре коју прописује Закон о унутрашњим пословима и Законик о кривичном поступку, чак ни у ситуацији када је окривљени ослобођен оптужбе, или када је оптужба одбијена или поступак обустављен не представља основ за обавезивање државе на накнаду материјалне или нематеријалне штете, јер је засновано на закону.

С обзиром на постављени тужбени захтев, да би имао право на накнаду материјалне штете од тужене државе у виду измакле користи у пословању због лишења слободе његовог законског заступника тужилац је требало да докаже, а то није успео, осим постојања и обима штете, и то да му је штета причињена незаконитим, односно неправилним радом органа тужене, и то конкретним радњама или пропустима који представљају незаконит или неправилан рад, пошто закључак о незаконитом или неправилном раду органа тужене не произлази аутоматски из чињенице да је кривични поступак против законског заступника тужиоца обустављен. У погледу захтева за накнаду штете због провизије неисплаћене услед неиспоруке уговорене количине доза

вакцине, судови су правилно закључили да је тужиочев захтев неоснован због наступања застарелости његовог потраживања. Осим тога, имајући у виду садржину уговора које је тужилац закључио 11.11.2009. године са Имунолошким заводом Загреб и 12.11.2009. године са Југохемија фармацијом, одговорност тужене за накнаду штете по овом основу не постоји ни из разлога што дужник плаћања провизије није била тужена, већ уговорнице са којима је тужилац закључио поменуте уговоре, јер је на њима лежала обавеза исплате провизије тужиоцу.

У ревизији се понављају наводи које је другостепени суд правилно оценио као неосноване - да је притвор законског заступника тужиоца (који је лишен слободe готово годину дана после обуставе испоруке вакцина) у узрочно-последичној вези са нереализацијом послова око набавке вакцина и с тим у вези са смањењем привредне активности и профита тужиоца, да је услед тога дошло до нарушавања пословног угледа тужиоца, до отказа постојећих уговора о заступању, да тужилац више није могао да обавља своју пословну делатност јер у том периоду није имао друго запослено лице које испуњава услове за лиценцираног фармацеута. Врховни суд у свему прихвата убедљиве разлоге које је дао другостепени суд за закључак о неоснованости ових навода, који не доводи се у сумњу правилност пресуђења, користећи своје овлашћење из члана 414. став 2. ЗПП да их не образлаже детаљно.

Правилно су нижестепени судови оценили основаним приговор застарелости и одбили тужбени захтев тужиоца за накнаду материјалне штете у виду користи измакле нереализовањем уговора о испоруци 2.137.292 доза вакцина. Ово имајући у виду да су уговори у вези са набавком и дистрибуцијом вакцина закључени другој половини 2009. године, да је до раскида уговора дошло 2010. године, а да је тужба у овој правној ствари поднета 18.05.2018. године, односно по истеку свих рокова прописаних одредбом члана 376. Закона о облигационим односима. Стога су неосновани ревизијски наводи да је приликом одлучивања о тужбеног захтева погрешно примењено материјално право.

Из наведених разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као ставу првом изреке.

Тужиоцу не припада накнада трошкова поступка по ревизији пошто у њему није успео, а туженој не припадају трошкови одговора на ревизију јер нису били нужни за вођење парнице, због чега је применом члана 165. став 1. у вези с чл. 153. став 1. и 154. став 1. ЗПП, одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**